

САНД ОЛОХ

Х А Ъ Ы А Т
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

ССКП ЧУРАПЧЫТААҒЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААҒЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 111 (6716).

1988 жыл. Баладан мыйн 15 күнэ.

Сыаната
3 харчы.

**Совхозтарга 16 хотон, 6 кормоцех
кыстынка ситэ бэлэмэ суохтар.
Бу бородууксуйаҕа охсор кутталлаах**

**Быдьяһыктаах трактор,
көстүбэтэх сальник**

Ааспыт кыстынка Су-бурууснай аатынан совхоз кыстыкчелары оройуонна ыһырымы таһааран үлэлээбиттэрэ. Рабочай дьон биэрбит тылларын тылга бырахпатахтара — К. В. Чичигинаров салайааччылаах Хатылытааҕы кормоцех кыстык устата былааннаах 2800 тонна онугар 4200 тонна, оттон М. Слепцов звеньевойдаах Болтоногооду кормоцех 3700 тонна эбни аһылыгы онорон үрдүк көрөрүүлэммиттэрэ.

Калар кыстынка бэлэмнөөх, коллективтар үлэлэригэр көккэ уларытыллары киллэрдилэр, ол эрэри ыраахаттар, суһал дьаһалы эрийэр боппуруостар да суох буолбастар.

Константин Васильевичтаах сайын биэр мйстата дулга быстылар, тно тракторист Н. Н. чичигинаров сымдыста, ыһа буолан 500 тонна-содотуопкалаан, нүлээн көбүстүлэр.

Роторнай охсору ула-и онорон туһаны-буора суох аһын эр-нан ааттаах эбнт, маассабай субуотун-и бөлөмнэммит буора-сыһаа албах —ди, —дир началь-ник.

Өрөмүөн үлэтэ ситэрил-дирит. Звено улахан кыам-талаах КТ-500 саага оһо-танан бүтөрүн эрэр. Аһы-лыгы тарбатын боппуруо-хун эбнэ судургутун бы-һаарбыттар. Эргэ, списа-ниһа таһаарыллыбыт уу таһар автомашина уонна трактор ВОМ-и көмөтүнэн эбни аһылыгы тарбатар агрегат оһорбуттар.

Болтонолор да хаал-сыбатахтар эрэр, бы-һаарыллыбатах боппу-руостара үгүс.

—Мин туруорсар ту-

руорсуум бастааһынай састааптаах звенону тари-һаахха, онно биэр тракто-ры бастааһынай сыһа-рыаахха диэн. Сайын со-буруу сыһыана барарбар отделение салалтатыгар эбнэ тоһоһолоон этэн барбытым. Уонча хонон баран көлүбэр үлэһиттэ-рим да суохтар, тракто-рым да мөһүгү. Сөбөхөх кийим хаалбытын тутан дулга быстыбыт, уу ха-чайдатарга аналлаах бу-ла курдук кыра дьнэ тү-түбүт. Кыһынны уу таһар автомашина ситэ хааччы-бакка улаханымк эрбдэ-нээччибит. Оттон ити тү-түбүт олоххо киирдэ-ни, ууну күөлтөн носуо-буунан быһа ыһаахпыт этэ. Сальниктар суохтар. Хортуоппуй оһордоочу-ларга баар. Кинилэр эр-уларыстахтарына, пробле-ма быһаарыллар кыахтаах. Кормоцех ис өттүн це-менттэтибит, смеситель аллараа түспүтүн көтөх-түбүт. Чэ быһата, быыс булбакка үлээтибит. Өс-көтүн звено толору сас-таабылан сымдыбыта буоллар өссө элбэҕи оноруо этибит. Билигин

дулгабыт саппааһа кыра, лабынтабыт баара-суоҕа 100 эрэ куул. Ааспыт кыстынка 580 тонна дул-даны, 10-ча тонна балыгы снэппиппит, быһыл аһы-лык арыһах, — нормоцех начальнига Илья Михай-лович саас сааһынан кэп-сир.

—Туту туруорсардаах-хытыҕ дингин дуу, —дир

соннууабуттуу. —Сотору-таадыта «Агропромтех-сервис» дьэн тарилтэттэн эбнэ биэр иһин илээн ити курдук ыйымпыта. Онуоха этэбин: «Уу турбатын сальникта суох». Кийим эппиэттир: «Ол биһиэхэ эбнэ суох». «Носуос суох». «Ол биһиэхэ эбнэ суох» диэр кийим бу да сырыһа. Көлүһө каме-ратын көрдөспүтүм эбнэ суох диэн буолла. Оччо-тутар кийи туту быһаа-раары манна кэлэрий?

Боппуруос төбөҕө бы-һаарыллыада, суору кы-та оһорор «Агропромтех-сервис» хаһан көдүүс-тээх көмөнү оноруоҕа биллибэт. Оттон кырыа кыһын оһоргу ыһтар ыһа иһэр. Болтонолор баладан мыйн 5 күнүттэн күнүгэ 12 тонна эбни аһылыгы онорон эрэллэр. Хатылы-лар үлэни бүтүнгүттэн саҕалаатылар. Ол эрэри болтонолор түөрэккэй тыһа оһорор курдук са-нааллар: трактордарын күн аһын быдьяары куттууллар, ууну күөлтөн бырахтарыны быһаар, батахтарына, кыһынын эбнэ эрбдэниэхтэрэ тур-даа, аһылыгы тарбатаач-чыларын сотору-сотору алдынар көлүһэтигэр саага камера көстүө суох курдук.

Субурууснай аатынан совхоз Болтоногооду от-делениетын, «Агропром-техсервис» салалталара ити этилибиттэргэ бол-тонолорун ууран боппу-руоһу уһалланка-кыгэ-пэккэ быһаарыахтарын наада. Атын түбэлтэти-гэр кормоцех ситэ үлэ-лээбэккэ тут ыама таһ-нары түһүүтүгэр кинилэр эбнэ сиргэ эппиэтинэһи сүгүөхтээхтэр.

М. МИХАЙЛОВА.

Синиоктарга: нормоцех-тар начальнигара К. В. Чичигинаров уонна И. М. Слепцов.

П. Окочешников фотота.

даҕаайыттан киирэн туһа-та суох сытар бороһуло-ханы тийэһ таһаардылар.

Тимир уустара В. В. Каженин уонна П. П. Сыромятников кыһамны-ларынан отделениеда бү-тэни тутууга уонна хотон өрөмүөнүгэр үлэ куду-хайдьы барар буолла.

И. КАЖЕНИН.
Арыылаах.

Сельсоветтар сүөһү аһылыгын бэлэмнээһингэ кыттыылара

Баладан мыйн 12 күнүгээри туругунан (тонна)

Бастагы колоннада — туолуутун бырыһыана, төһө от содотуопкалаан. бөһсөкэ — быһах, лабынта мыта, иһискэ — быһаан бэлэмнэммитэ, алтысна — толоруу бырыһыана, үһүс — төһө дулга бэлэмнэм. мита, төрдүскэ — быһаан ыһана.

Вахсы	175,3	175,3	317	79,2	0,3	—
Болтоҕо	139	81,7	240	48	—	—
Болугур	250	178,5	—	—	13	28
Кылааннаах	100	166,6	150	100	1	—
Кытаанах	235	195,8	300	150	2	—
Мугудай	318,5	212,3	150	100	—	—
Одьулуун	144	36	200	44,4	—	—
Соловьёв	80	57,1	—	—	42	84
Сылаи	105	70	100	100	15	—
Хадаар	110	73,3	50	100	—	—
Хатылы	130	118,1	700	100	—	—
Хайахсыт	145	72,5	200	33,3	—	—
Хоптоҕо	120	34,2	—	—	8	—
Чаныр	197	197	140	46,6	—	—
Чурапчы	1133,2	115,6	1137	30	—	—
Барыта	3382	101,9	3684	45,2	81,3	81,3

Быһыл совхозтар уонна но уонна эбни аһылыгына общественность күүстэри. быһааннарын аһара «то-нэн сезон устата 10000 лортооннор Кылааннаах, тонна эбни аһылыгын бэ-лэмнэниэхтээх. Бу сору Хатылы сельсоветтара дах билингини туругунан көрдөрдүлэр. Оттооһун ыраарынан туолбакка быһааны Вахсы, Болу-иһэр, Диспетчерскэй су-гур, Чакыр уонна Чурап-луусна баладан мыйн 12 күнүгээри биэрбит дан-найынан, 5041 тонна со-дотуопкалаанна. Бу бы-нээһинигэр тэрээһиннээх-тик үлэллиллэрэ эрбид-таннаһар. Ити иһигэр сельсоветтар күүстэриниз Болтоҕо, 3765,3 тонна содотуопка-ланна. Ити-сезоннаары быһаан 46,2 бырыһыана эрэ. Оттон совхозтар күүстэриниз баччаанга Сир тоноро, хаар тү-диэри баара-суоҕа 1275,7 эрэ тонна бэлэмнэнэ.

Оттооһун быһааны сельсоветтар 101,9 бы-рыһыан толордулар. Уоп-сай көрдөрүүлэринэн үчү-гэй тэрээһиннээхтэрин ок-үлэллиллэрэ эрбидилэр.

Суһал сигнал

КОТЕЛЬНАЙ ҮЛЭЛЭЭБЭТ

Карл Маркс аатынан совхоз Үрөх Күөрэтээри учаастагар 150 ыһырай туурохтаах хотону кыс-тынка киириэхтээҕэ иһки хочуоллаах котельнайа кыһаан таһылыбатадыт-тан тардылаан турар.

Итини таһынан котельнай түөрт квартиралаах дьэ-ни уонна уон иһки мнэс-тэлээх гараһы иттиэх-тээх Түөрт квартиралаах дьэ анарыгар дөһөд үлэ-

М. ДЯЧКОВСКАЯ.

ХОРТУОППУЙ ҮЛЭҢИТТЭРИ КҮҮТЭР

Күн-дьыл ыһар, хор-туоппуй хомууругар тар-бахха баттанар аһааннаах хонуктар хааллылар. Эри-лик Эристин аатынан совхозка 50 гектар сиргэ хортуоппуй ыһыллыбы-тыттан 35 гектара эрэ хо-мулуна. Итинтэн барыта 350 тонна үүһү ылылын-на. Мантан 170 тонна-та снэмэҕэ уурулуна.

Ваһына үлэлэрин то-дус массына уонна биэр-автотус хааччыбаллар. Иллэрөө күн Чурапчы орто оскуолатын үөрэ-нээчилэрэ үлэлээн бүтөн

В. КАРДАШЕВСКАЯ.

ХОМУУР ТҮМҮКТЭНЭН ЭРЭР

Субурууснай аатынан совхоз Хатылытааҕы от-делениетыгар 45 гектар-даах Туман бааһынатыт-тан хортуоппуй хомул-дуохтаадыттан 7 гектар сиргэ хаалла. Барыта 231 тонна, гектартан ортоту-нан 51,3 центнер хор-туоппуй хомулуна.

Хостоммут хортуоппуй 174 тонната саасны ыһы-га снэмэ быһыытынан уурулуна, оттон 57 тон-ната маһаһыһынар нонгүө атыһылланна.

С. БАРАШКОВ.

ҮЛЭ КУДУМСУЙДА

өрөмүөн, хаачыстыбата мөлтөх диэн буолар.

Ол иһин тымир уустара В. В. Каженин уонна П. П. Сыромятников бөх-хө бырадыллыбыт 1,8 мм суоннаах бороһулоххонан 15-тээх 8000 устуука то-һоһону онорон отделение-да күрүө тутууттар уонна хотон өрөмүөнүгэр биэр-

дилэр. Манньык тоһоҕо ма-һаһыһыһа биэр килогра-ма 75 харчы. Оттон би-лиги уустарыт оһорбут биэр килограмм тоһоһоло-ругар 11 устуука киирэр. Ааҕан көрүг, төһөлөөх харчы көгүһлэнэрин. Уус-тарбыт тоһоҕо оноролло-ругар матырыһааллара бү-төн, соторутаадыта Мин-

12-лээх уонна 15-тээх тоһоҕо туттуллара элбэх буолан отделениеда «де-фицит» аатырда. Маван сибээстээн элбэх үлэ, чо-лаан күрүө тутуута, атах-танар. Оттон кыра тоһо-һонон оһоһулуубут бүтэй үйэтэ суоҕа биллэр. Сир-дийэ кууран-хатаи барда-һына уонна сыһы, сүөһү аалыһыһаа тоһуттан тү-һэр. Ол аһы тутуу уонна

ДЭЭ БУ — ШЕФТЭЭХТЭР!

«Мындааайы» совхоз Соловьевскайы отделение-тыгар Г. Д. Никольев салайар эвенота бурдук хо-мурун бүтэрэн эрэр, 10 гектартан эбиэна хо-муыра хаалла. Балабан ыһын 14 күлүмүдэи туру-гунан 137 тонна бурдук хо мулуна. Ити былан-наммыттан лаппа элбэх. Бурдугу харайыыга Соло-вьев наһилиэни общественнона, оскуола үөрө-нөөччилэрэ, Болугуртан совхоз кири аппаратын үлэһиттэрэ, Амма орто оскуолатын үөрэнээччилэрэ уонна шефтээх «Агропромхимияттан» М. И. Вельх салайар сэттэ киһилээх биригээдэтэ элбэи комолестулэр. «Агропромхимия» бастыг шефтерда-ра Н. Е. Сергеев уонна М. М. Кириллин сайынны быһа Н. Д. Попов сийлэстиир эвенотугар сийлэс таһыытыгар үлэлээн баран, бурдук таһыытыгар нө-мөрө кэлбиттэрэ. Шефтээхтэр барыта 3200 куулу бааһы мөстөтүгэр уоннуу гына дьаарыстаатылар. Ордук таһаарылаахтыг И. С. Дьячковскай, Н. М. Наумов, С. С. Кузьмин, А. Н. Никитин уонна да атыттар үлэлээтилэр.

П. ОКОНЕШНИКОВ.
Снимоктарга: «Агропромхимия» коллектива су-буотунньук кэмнэгэр.
Автор фотота.

УПРАВЛЯЮЩАЙ БЫЫБАРДАННА

«Чурапчы» совхоз от-делениелара тусна хаһа-йыстыбаннай ахсаанга инирдэллэрин сибээстэн совхоз салаататын стру-туратыгар уларыттылар инирдэлэр. Холобура, сов-хоз кири аппаратыгар 43 хамнастаах үлэһит оло-бут эбит буоллаҕа, би-лэтин 15 киһи хаалла. Кылабынай специалиста-рын дуоһунастары көрү-лүбэт. Ол өйүгэр отде-леннелар салааталары бо-йоргоон биригээхтэр. Бу сунуулар управлю-щайдары уларытты көрү-лүбэтэ эрэр. Түөһү отделе-ниелыгар управляю-щай суоһунан, оттон Ки-лэһиттэ П. П. Захаров үлэһиттэн босхолуурга көрдөһөн салабыдыанна биригээһин бу дуоһуна-старга быыбар ылырга быһаарыллыбыта. Сотору-таарыта Түөһү отделе-ниеттар управлющайынан рабочайдар Н. Н. Макси-мовы талбыттар. Бүгүн Киляныгэ мытыллыбыт быыбар туһунан кэснэ-бит.

Киляныгэ — «Чурапчы» совхоз биригээһиннээх отделе-ниета. Ол эрэр ки-лигин ордук сүөһү ин-тиниттэр улаханньы ха-лаан иһэр. Хаһаайыстыба-най ахсаанга инирдэн сибээстэн бөһүөлөр со-циальной сайдыыта отде-ление экономической туру-

гуттан тутулуктаах буол-ла. Ойон киляныгэ — урут даҕаны бэйэлэрин бөһүөлктэрин патрона-тарынан, түмүүлээхтэри-нан билэр дьон — бу кү-нүгэ толкуйга түстүлэр. Ким тус хаачыстыбатын управлющай буолуон сөп тообуй? Кандидаттар ак-тэп даҕаны үөрөхтөөх, кири интигэ эрэли сибээстиир дьон.

Макаров Константин Семёнович 1957 сыллаах-ха Сыллага төрөөбүтэ. Орто оскуолаҥа бүтэрэн бараан Муома оройуонугар 5-6 сыл рабочайынан, со-хозна профком председа-телинан үлэлээбитэ. 1984 сыллаахха СГУ тыа ха-һаайыстыбатыгар факуль-тетин бүтэрбитэ. «Чурап-чы» совхозна сыгы сыа-бын зоотехнигынан үлэ-лээбитэ.

Миронов Степан Нико-лаевич 1949 сыллаахха Киляныгэ сэлэһиннээхтэр төрөөбүтэ. Магаданнааы педагогическай институту уонна Красноярсктаагы тыа хаһаайыстыбатын ин-ститутун бүтэрбитэ. Уон сыл учууталынан, икки сыл рабочайынан үлэлэ-битэ. 1986 сылтан — со-хоз кылабынай экономис-та.

Арыы сыага, Харама-йы, Дьаарбан. Бу сайы-ныктарга үлэһит дьон бөһүөлөккэ кэлэ күнүһа-

ха кыттар кыахтара су-оһу учууттаһа, комиссия мөстөтүгэр тиһин быы-бардаһыны тарыйда.

Мустубут дьон быыба-ры мытыы туһунан ССКП райкомун иккис секретар-а Е. А. Ворисов, «Чу-рапчы» совхоз директора Г. В. Смирников инфор-мацияларын, кандидаттар үлэһиттээх программала-рын исталлар. Хас бири-ди кандидатураны ыа-рынаталлар, ыһытала-баллар. Киһэ бис чаас саана сайылыктарынан быыбар түмүктэнэ.

Киһэ 8 чаас. Кулуул-ка элбэх киһи муһуна. Саалаа — отделение рабо-чайдары, аппаратын үлэ-һиттэрэ, наһилиэн олох-тоохторо. Кинилэр сага быыбардаһыытаах управ-лющайга туһаайан отде-лениега бэр итээстөр тустарынан аттылар.

Кистэлэп куоластаа-һын кэнниттэн быыбар уонсай түмүгэ таһаары-лына. 73 киһи куола-сыбытыттан бири тү-түмүт, куоластарын 44 киһи (61 бырыһыан) Ма-каровка, 28 киһи (39 бы-рыһыан) Мироновка биэр-дилэр.

Куоластааһын кэмнэгэр быһити сорох үлэһиттэри кытары мөстөтүбүт.

Н. И. Собакин, ман-ныксыт:
— Мин куоластын Ми-

роновка биэрдим. Кири экономист үөрөхтөөх. Са-га дьыаланы — арендаҥа бөдөрөөһүннэ үлэһиттэрин үчүгөйдик билэр. Кыла-бынай экономистынан оло-рон биһэхэ үгүстүк сыл-дьара, талааһо ылына-рылааҕа.

Н. Г. Оконешиков, сүөсүһүт:
— Куоластын Макаров-ка биэрдим. Кири сүөһү интигиттэр анал үөрөх-төөх. Оттон, билэргит кур-дук, биһэхэ сүөһү ин-тинтэ — саамый хаалы-лаах салаа.

А. Х. Захаров, сүөсү-һүт:
— Иккэн үчүгэй кыах-таах дьон, Сатанара буол-лар отделе-ниета интигиттэри хаалларыа эбиһит. Ол эрэр Макаров ордук эркиннээх үлэһит. Ойон куоластын Макаровка биэрдим.

Кылаастык тэрээһин туһунан. Быыбар Киля-ныгэ отделе-ниетын үлэһиттэрин 80-ча бырыһыанньы хапта. Куоластааһын сир-зайыа тэрээһиннээхтэи, муһаага сүөх барда. Ки-ляныгэ үлэһиттэрэ отделе-ние хаалыттан тахса-рыгар, производство сай-дарыгар не дууһаларынан ыһааһаллары көрдөрдү-лэр. Оттон ити үлэһа-хам-наска элбэи быһаарары-гар саарбахтааһын суох.

Б. ПАВЛОВ.

СИИЛЭС ТУРУГА

Биһиги рейдэбит

Быһылы курдук сүөһү аһылыта кырымычык дьы-лыгар реэионга сиилэс улахан мөстөһүн быһаа-а. Ол эрэр биһиги сиилэ-һи тоһо хаачыстыбалаах-тын советуопкалыыбытыг, аһааһы-харайымы техно-логистын тоһо тутуһабы-тыг?

Быһылы «Чурапчы» совхоз Кылааһааһы от-делениеттар 50 тонна сиилэс сыттыан, үлэһит-тар хара көлөһүннэрэ хал-тайга хаалбыта Ити иһин народнай контуруол оро-йуоннааы комитетта со-хоз урукку кылабынай зоотехнига Н. Н. Макси-мовна уонна управлющай П. П. Захаровна хамна-сарыгар бачат аныыбыта. Бу отделениега кыс ор-то Ордоникидзевскай оройуонтан сиилэс тиһи-а баалан ыһааха сийли-тэти.

Билигин совхозтарга ба-рыларга сиилэһи угар аһылаах эвеноттар баа-лар, үкүлэрэ коллектив-най бөдөрөһүннэ үлэһит-лэр. Ол үрдүнэн киһилэ-ртэн сиилэһи тутууга тэ-һиһин көстүүтэ баар.

Киляныгэ отделе-ниетын сиилэһиттэрин эвенотта М. М. Яковлев кэснир: «Сиилэһи тутарыгар сов-

хоз дирекцията естествен-най хоромнуу 10—15 бырыһыан курдук көрө-нөрөһи сабар. Дьингар сиилэс бүтүнүүтэ ити-чэ буорту буолбат. 15 ск-үрүт араныы туһаттан тахсыбытынан аахтаах, 6 эрэ бырыһыана буорту буолар». Итинник тэ-һиһи сыһааннаһы си-илэһиттэр бородууксуу ба-лары киһэһи дэрбэл-ларыгар көтүлээбитэ бил-лэр.

Рейдэһай биригээдэ Карл Маркс аатынан, «Чурапчы», Субуруускай аатынан, «Мугудай» со-хозтара сыйдыан барыта 17 сиилэс траншеяларын-тан боруобалаһынылар ыла. Боруобалаһынылар оройуоннааы ветеринар-най-бактериологическай лабораторияга анализтан-нылар. Анализтар көрдө-рүлүрүнэн, сиилэс туру-га үчүгэй. Сыттыһы, ку-һаһаһыны харайымы чах-чы-лара көстүбүтүлэр.

Ол эрэр Карл Маркс аатынан совхоз Тонгур-тэһаар 2 траншея сиилэһа интигиттэһа көтүһнэ. Ол аата бааһыны уоһу-дууга азотнай уоһуруу-лар олус күүһэ тутул-лубуттарыттан, кири уоп-сай концентрацията улаа-

СИР БЫПАГА — ОЛОХУТ БЫЛАҔА

ДЬЫЛ ЫГАР, ТИЭТЭТЭР

Атырдьах ыһын 23 кү-нүгэр тыра мелiorацияны сайыннары туһунан бо-пуруос ССКП райкомун бюротугар көрдүлүбүтэ. Ойон сир огоруута уонна элбэх сыллаах оту үүннэ-рин мөстөһө үлэһи тэри-һиһа хаһаайыстыбаннай салаааччылар көтүмэ-тик сыһааннаһалара то-һоһолоон бэлэтээһинтэ.

Пятилеткаҥа былаан быһынытынан, бастагы үс сылга 8920 гектар сир оһоһуллан оһо элбэх сыллаах от сийэһа ыһы-лаахтаах. Манна ПМК «Агропромхимия», «Аг-ропромтехсервис» бөдө-рөһтөһөн уонна совхоз-тарга тариллибит лугомел-iorативнай этэрээттэр үлэһиттээхтэр.

Быһыл кыра мелiorа-ция үлэһиттэр 772 ты-һыһаҥа солкуобай көрү-лүбүтэ. Мантан 88 тыһ-солкуобайдааҕа ПМК-нан, 128 тыһыһыһааҕа «Агропромхимия» аһы-тыһыһылар. «Агропром-техсервис» «Чурапчы» совхоз Туолумайытыгар тыһыһыһаах үлэһи бы-һыл бүтөрнөхтөөх эрэр, манна бири да транстор-туруорэ илик. Соһоһа лугомелiorативнай этэ-рээт күүһүһэн эһиэ туох да оһоһуллубута. «Мын-дааһымы», Эрлики Эрне-стип аатынан уонна Су-буруускай аатынан со-хозтар лугомелiorатив-най этэрээттэрин испит-тэра. Ол түмүгэр бу ха-һаайыстыбаларга сир огоруу уонна элбэх сыл-лаах от сийэһитин аһы-буһатын мөстөх. Оттон Субуруускай аатынан совхозка быһыл элбэх сыллаах от сийэһитин олох да ыһаатылар. Сир огор-

рууу хоһуур үлэһи ки-лигинтэн кытарга бы-лааннылар.

Эрлики Эрестип ааты-нан совхозка 115 тыһ-солк. үлэ ыһыттыла. 444 гектар сир оһоһуллубу-тааҕа уонна 15 км күрүө тутуллубуһааҕа сааралы-илигэ райком бюротугар эһиэ этиллибитэ.

Үлэ-хамнас хаамыттан маным ырытан, мелiorа-ция үлэһи киһигитин ула-хан кэскиллээһин бары-эттүнэн көдүүстээһин бэлэтээн туран, райком бюрота уураах ыһыһы-та. Ойон балаһан ыһагар, аһыһыһа туһулар бөд-дөхтөөх дьаһаллар бы-лааннара биһэргэһилиһи-тэ. Ол кэнниттэн сир огорууга уонна элбэх сыллаах от ыһыһа туох үлэ барда? Ол туһунан туһааннаах салаааччы-лар маным интигиттэри-лэр.

«Якутмелиоводство» трое-трест ПМК-тын началь-нига П. Н. МИШКИН:

— Сир огоруутугар 424 гектар былааннаахпыт. Карл Маркс аатынан со-хозка 219 гектар оһоһул-луктааһыттан 100 гекта-рын бүтэрдүбүт. Хаалбыт 119 гектары уу тылап бы-һыл оһоһот кыахы кирибит. Эрлики Эрне-стип аатынан совхозка 205 гектар сир огору-бу күнүгэ тахсары оло-робут.

«Агропромхимия» эко-номиста Н. С. ДЬЯЧКОВ-СКАЯ:

— Сир огоруутугар 782

гектар былааннаахпыт. Тан 648 гектары оһо-робут. «Чурапчы» уонна «Мугудай» совхозтарга үлэһи тэһиһи ыһаабыт. «Чурапчы» совхоз Нам-маратыгар, Көрдүһиттэр уонна Дьуойатыгар бары-та 476 гектар оһоһуллу-на. Манна былаанга кө-рүлүбүт 102 гектар та-һаастаһа хаалла. Оттон «Мугудай» совхозка 204 гектары оһоһор былаан-наахытын 172 гектары-нан толордубут.

Карл Маркс аатынан совхоз директорун солбу-йааччы М. Н. ПАВЛОВ:

— 150 гектар сир огор-руохтаахытын биһиги дьыһы сааралы иликит. 97 гектар сиргэ хоһууку сийэһа аһыһына, 22 км күрүө тутар былаан 13 км толордубут. Ууну ха-һагар түүрт быһыты оһо-руохтаахытын интигити оһордубут. Итинтэн аһы-туох да үлэһи ыһаа илик-ит.

«Мугудай» совхоз агро-ном-мелiorатора М. П. ТРОФИМОВА:

— Биһэхэ Ф. Л. Дья-ковон салаааччылаах аһы киһилээх лугомелiorативнай этэрээт үлэһит. Кинилэр күүстэринэн ба-рыта 320 гектар оһоһул-луһа, 100 гектар сиргэ хоһууку сийэһа аһыһаа-тааҕа аһылды илик. Кү-рүө тутуутугар 28 км былааннаахытын 52 км толордубут. 6 буор быһыт оһоһуллубута аһыт аһы-түөрдэ бүтэ.

РЕДАКЦИЯТАН: Салаааччылар эппиэттэри-тан көстөрүнөн, ССКП райкомун бюротун уураа-һын толоруу хаамыһа олус быһаан. Сир огор-рууга, быһыты уонна күрүө тутууга суһал дьы-һаллары илар наада буолла. Күһүһү дьаһаллар-га көрүлүбүт үлэһи тиэтэтэххэ.

КӨНҮЛ ТУСТУУГА Д. П. КОРКИН ААТЫНАН БҮТҮН СОЮЗТААҢЫ ТУРНИРЫ КӨРСӨ

Аатырбыт тренер тигэргэнигэр

Интернат-оскуола киин уулуссатын төрүттүүр саҥа дьылларга биир бас-тамыктарын сүүрбэттэн тахса сыллаарыта Д. П. Коркин туттубута. Хас да сүл буолан баран ол дьыа тэлгэһитигэр бөгөс төр дьарыктанар манек-тара баар буолбута.

Ыллыгы бу уулусса үтүөлээх тренер аатын сүүр, ол дьыа киин му-зей-дьянатыгар уларытыл-лан онгоһулла сылдьар.

Ыраахтан сандааран көстөр шкететник олбуор-даат дьыа таһыгар астаран тийибит. Оро спорттивнай оскуолатын тренердэр С. С. Морфунон уонна С. П. Макаров Дмитрий Петрович огорбут тус-тууттары эрчийэр сна-рядтар чөлүгэр түһэ-рээри үлэлээх сылдьал-лар эбит. «Уруккуттан тас көрүгэ эрэ тусарай соҕус буолуота, ис хо-ононо, бөл, снарядтар ту-руоруллулар уларм-ыа суоҕа», — дьһэллэр кинилэр. Семен Семено-вич уонна Семен Проко-пьевич киниэн Петрович үөрэнээчилэрэ, сити онго-ро сылдьар снарядтары-гар элбэх көлөбүннөрүн тоҕон эрчиллибит дьон.

Дьыа, иһинээди онгоһу-та бүтэн, кыраасналана сылдьар. Муостата ула-рыттылыбыт, аһыаата кетэхтөрүллүбүт, хоруо-буһата санардыллыбыт. Ити эттэххэ дөбөт оттон туттааччылар: Василий Бо-рисов, Петр Пинин, Се-мен Макаров уонна Ни-колай Трофимов 20-чэ хонук устата сарсыарда 8 чаастан киниэ 11 чаас-ка диэри тура тэбинэн ту-ран үлэлээбүттэрэ. «Бас-таан утла начаас табырба-тар иһибит дии санаабыл-лыт атын буолан табыс-та: муостатын аһынан сирэ ситтэн, метр нэр-иэ холобурдаах балачча кэпсээннэр онкууах үөскээбит. Ону тоҕор диэри хаан баран кыра дьыа курдугу туттубут, салгыа аһар гына турба-лаатыбыт, элбэх буору туттубут. Эрэбэ дьыа баар оҕордохпут аһын сирбит ситтэн турар. Сии кыабын

ылыбыт. Муостатын бас-таан туталларыгар 15-тээх тоһоҕолорунан саай-быттар, олору туурарга эмис элбэх күн-дьыл сүг-тэ», — дьыа кэпсир үлэ-ымпыгы-чымпыгы Ва-силей Васильевич.

Музей ис бараанын огорууга көмөҕө Е. Яро-славнай аатынан Хотугу норуоттар историяларын уонна культураларын үө-рэтэр государственнай музей советскай общество историктарыгар, отделын сибидиссэй П. В. Вино-куров уонна художник А. В. Михайлов команди-ровкаланан излэ сылдьал-лар. «Экспозициятын бы-лааннаатыбыт, оформле-ниетын огорбут. Ыал олордого дии, оһон ик-ки хоһо, куукуунага уонна үлэллэр хоһо — мемориальной буолуохта-ра. Оттон улахан саала-ба экспозициялар туруо-руллуохтара. Олор Дмит-рий Петрович туһунан ого сааһыттан саадалаан ти-лэх күннэригэр дьыа кэпсээтэрэ. Атын хос-ко иһинээх норуот сы-һыана көрдөрүлүөбэ — ахтылар, кини туһунан суруйуулар, о. д. а. уу-руллуохтара. Бүтөһү хос-тренер итиллээччилэр-гэр аһыаата Экспонат-тар Дмитрий Петровичка эрчиллэн-иһтиллэн ула-хан спорка тахсыбыт ту-луу спортсменнарбыт тус-тарынан көпсөөхтөрө», — дьыа биллииннэрэр үлэтин Петр Васильевич.

Экспонаттар балачча булуллубуттар. Музейга кинибиттэр. ССРС үтү-өлээх тренерэ, саха тус-тууттары Олимп кыра-йар чыпчаалыгар кынат-табыт Д. П. Коркин үлэ-лээбит көлүн урукку баа-рынан көрүөхтөрө. Манна тренер мэл аһын көстү-бөт сэдэх кинигэлэрэ, үө-рэтингэ туһаныт киниэ-лэрэ, о. д. а. кини тутта сылдьабыт тэрмэлэрэ көрдөрүлүөхтөрө. Атын дьыа курдугу туттубут, салгыа аһар гына турба-лаатыбыт, элбэх буору туттубут. Эрэбэ дьыа баар оҕордохпут аһын сирбит ситтэн турар. Сии кыабын

дэх фотоларын, о. д. а. экспонаттары дьон нэрэ-снөөтөрө.

Бүтүн Союзтааҕы тур-нирга бэлэниэн, интер-нат-оскуола микрорайо-нугар үлэ күөстүү орсу-йар. Аһыныт өрөбүл күн-нэргэ микрорайон олох-тоохторо боһуолаҕи тупса-ран огорууга сүбүөтүн-иуктаатылар Оһо оҕо-лоруттан педагогическай үлэ ветераннара пенси-онердар Е. С. Лукина, И. М. Павлова, С. Г. Ста-ростин уо. д. а. курдук кырдаастарыгар тийэ көхтөөхтүн үлэлээтилэр. Ону солбуйа Төлөй Ди-рингиттэн 8 кини баа өт-түлэринэн кэлэн терри-торияны шкететниктин олбуордааһыҥа көмөтө-түлэр. Кинилэр ортоло-ругар туотууга сүгүрү-йээччилэр, үлэ ветерана, уруккута тустууга оро-йон иһин тогуллуох чөм-пиона К. Е. Захаров, ССРС Государственный бириэмийэтин лауреата салгыыт М. С. Толстоу-хов, эмис үлэ ветеранна-ра «Бочуот Знага» орден-наах тракторист И. Д. Пермяков уонна И. Г. Нестерев уо. д. а. баал-лар. Кинилэри көбүлөөч-чинэн спорттивнай оскуола 1968 сыллаахы ыһуус-нига совхоз рабочайа К. М. Захаров буолбут.

— Үлэ элбэх. Ордун кырааскаһыттарга наады-бабыт. Ити Төлөй олох-тоохторун курдук, нэһи-лииннээх баа өттүнэн кэ-лэн бу иһэр сүбүөтэҕэ, баскыһыаннааҕа тоҕо тү-һөн көмөлөһөрө буоллар үлэ үмүрүйэ туһуо этэ. — дьыа оро спорттивнай ос-куолатын директора П. Н. Калачев.

Оһон биллигин тыл — оройуон, ордук Чурапчы салыппытын олохтоохто-ругар. Эһиги бу дьыала-ба тугунаа көмөлөһөр, тус кылаанкытын киллэ-рэр кыахтааххыт? Ва-дар, Дмитрий Петрович туһунан сэдэх матыры-кааллаах буоллаххына, музейга бириэмийэтин сөл, баар, кинистэ, өтүөз, сиппир тутан баран сы-һылаан чааскытыгар иһн-на үлэли иһилээххитин сөл. Эһигини мэддэн мах-талынан, үөрүүнэн көр-сүөхтөрө.

М. МИХАЙЛОВА.

СОЛОВЬЕВА Марфа Дмитриевна

Бу дьыл баладан ыйын 12 күнүгэр РСФСР но-руотун үөрэҕиритин туйгуна, Саха АССР ос-куолатын үтүөлээх учуу-тала, оройуон кырдаас коммунитарыттан биир-дэстэрэ, персональнай пенсионер Марфа Дми-триевна Соловьева эмис-на ыалдьан биниги кэксэ-бититтэн өлөн туораата.

Марфа Дмитриевна 1922 сыллаахха Волгого нэһилиэгэр колхозтаах кэргэннэр төрөөбүтэ. Ки-ни 1938 сыллаахха Чу-ралчыга колхознай оскуо-ланы, салгыы 1941 сыл-лаахха Чурапчытааҕы пе-дагогическай училищени ситиһилээхтин үөрэнэн бүтэрбитэ. Оттон Мугу-дайга, Хатылыга учуу-талынан, Хадаарга нача-льнай оскуола сибидиссэ-йитин үлэллэр. Үөрэххэ, биллигэ тардыһар, кы-һамнылаах эдэр учуутал кэлэн үөрөтүн Якутскай куоракка учительскай ин-ститутка салгыыр. Дой-дугулар 1947 с. урдук үөрэхтээх саха тылын уонна литературатын учуутала буолан эргиллэн Чурапчы орто оскуолаты-гар үлэҕэ аһар.

Марфа Дмитриевна таптыр идэтигэр олохун 39 сылын аһабыта. Итин-

тэн 27 сыла Чурапчы ор-то оскуолатыгар аһыта. Төрөөбүт сахатын тылын нэрэтигэр оройуон хас да нөлүөз иччатын умсу-гуппуга. Киини 1968 сыл-лаахха учууталлар Бүтүн Союзтааҕы съездарыгар делегатынан талыллан кыттыыны ылыта.

Коммунист, учуутал оройуон общественнай олоһор элбэх сыраҕы-сылбатын биэрбитэ. ССКП райкомун чилиэннээн, ССКП обкомун ревизион-най комиссиятын члөн-ниэн талыллан үлэлэ-битэ. Кэксэ сылларга оро-

йуонга дьахталлар коми-теттарын салайбыта. Саа-хымакка республикада биир куустээх оонньооч-чунаа, уус-уран самоден-тельность активнай кыт-тымлаарынан биллэрэ.

Оһыттаах педагог кэллин 12 сыл Якутскай куорат оскуоаларыгар сэтти-лээхтин үлэлээбитэ. Ити кэмгэ республика, оро-йуон хайыаттарыгар ич-чаты иһин бонпуруоста-рыгар элбэхтэ суруйбута.

Марфа Дмитриевна та-баарыс быһыытынан олус аһамавай, кыһалҕалаахха, кыамакка көмөҕө урут кэлэр иһиги-һиһэр күн-дү киһинэн биллэрэ.

Партия, правительство кини үтүөлэрин үрдүктүн сыаналаабыта. Киини «1941—1945 сс. Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэрии сылларыгар кил-биһинээх үлэтин иһин» В. И. Ленин төрөөбүтэ 100 сылын бэлиттээн «Килбиһинээх үлэтин иһин» уонна юбилейнай медалларынан наараада-ламмыта.

Марфа Дмитриевна Со-ловьева сырдык мөрсүөнэ биниги сүрэхпитигэр мэл-дэтин тыһынаах буолуо-ба.

Табаарыстара.

Ученайдар — паартаҕа

Тольятти (Куйбышев-скай уобалас). Дойду бас-көс ученайдар Волгатаа-һы эдэр куоракка аһыл-лыбыт дьикти оскуола паартадарыгар олордулар. Кинилэр научнай чинчи йинлэри автоматизация-лааһын нэскиллээх сред-стволарын билсиппэлэр, опытынан атастаһаллар. Практическай занятиелар-га персональнай компью-тердары уонна араас при-бордары туһанарга үө-рэнэллэр.

(СССР).

«СПОРТЛОТО» ТИРАҢА

«45-тэн 6» уонна «36-тан 5» «Спортлото» лоте-реяларын 1988 жыл баладан ыйын 11 күнүгэр оонньоммут 37-с тираһын түмүттэрэ:

«45-төн 6»: 2, 4, 23, 28, 32, 38.

«36-тан 5»: 4, 8, 11, 18, 31.

(СССР).

БИЛЛЭРИИ

Райпотребсоюз быра-ры үлэлэтэр тракториска быһыаннааҕа бастааһын. наадыһар. Улэҕэ киириэн баа-солк. онлад хамнастаах лаахтар кэлэн кэпсэти. тууу маастарыгар уонна иһиг. Т-150 мааркалаах тран-

ССКП райкома, райсовет исполкома, РСФСР норуотун үөрэҕиритин туйгуна, Саха АССР оскуолатын үтүөлээх учуутала, ССКП чилиэнэ

СОЛОВЬЕВА Марфа Дмитриевна

эмиснэ ыалдьан өлбүтүнэн чугас дьонугар, аймахтарыгар нутурданнын тигэрдэлэр.

Райсовет исполкомун норуот үөрэҕирити-гэр отдела, профсоюз райкома, Чурапчы ор-то оскуолатын коллектива РСФСР норуотун үөрэҕиритин туйгуна, Саха АССР оскуола-тын үтүөлээх учуутала

СОЛОВЬЕВА Марфа Дмитриевна

эмиснэ ыалдьан өлбүтүнэн, чугас дьонугар дьирит кутурданнын тигэрдэлэр.

Күндү ийэбит, балтыбыт, эдьиийбит, эбэ-бит Саха АССР оскуолатын үтүөлээх учуу-тала

СОЛОВЬЕВА Марфа Дмитриевна

эмиснэ ыалдьан б. д. баладан ыйын 12 күнүгэр өлөн туораабытын табаарыстарыгар уонна би-лэр дьонугар, дьириттик нурутуулаах туран, иһитиннэрэбит.

Оҕолоро, эдьиий, быраата, сиппэрэ уонна аймахтара.

Быһаары кумааҕыга хаалла

Дьиринээди АТС олус эртэрэн, өрөмүөнү даһаны биллэмэт буолла. Ыаллар олус эрбиданилар. Үлэ-лиир аппараттаах бэрт аһыах тарилтэ баар. От-тон саҥа АТС-ы тутарга нэһиликкөннээ туруорсубута хас да сүл буолла. Иһин сыллаарыта сельсовет ис-полкома (председатель Н. С. Дмитриев) АТС-да аһаан дьыа тутарга бы-һаарыы таһаарбыта. Ол кумааҕыга хаалла.

Быһаарыы туолуутун исполком тоҕо хонтуруол-лаабатыт?

Т. СОКОЛЬНИКОВ.

Аймаҕа ыйданга киниэ.

П. ОКОНЕШНИКОВ фототюда.

Редактор П. И. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 678700, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор — 21.332, отделы — 21.265, общий — 21.505.

«САҢА ОЛОХ» («НОВАЯ ЖИЗНЬ») — орган Чурапчинского района КПСС и районного Совета народных депутатов. Газета издается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам. Индекс газеты 54967. Объем — 1 усл. печ. лист. Тираж — 3993 экз.

Чурапчинская районная типография Госкомиздата ЯАССР, с. Чурапча, ул. Карла Маркса, 26 «а».